

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут економічний

Кафедра фінансів

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВАЛЮТНІ ОПЕРАЦІЇ

Освітня програма Фінанси, банківська справа та страхування

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “30” серпня 2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2021

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Валютні операції
Викладач (-і)	к.е.н. Солоджук Т.В.
Контактний телефон викладача	+38(099)0983240
Е-mail викладача	tetiana.solodzhuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЕКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=101&id_cou=1698
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Знання, одержані в результаті вивчення дисципліни, сприятимуть формуванню практичних компетенцій студентів щодо організаційних, фінансових і нормативно-правових засад функціонування валютних ринків та здійснення валютних операцій. Зокрема, студенти вивчають теоретичні основи здійснення валютних операцій; процес формування валютного курсу та чинники, які чинять на нього вплив; теоретичні, організаційні та нормативно-правові засади функціонування валютного механізму; порядок проведення конверсійних операцій: з негайною поставкою, форвардних та ф'ючерсних операцій; форми міжнародних валютних розрахунків; механізми здійснення зовнішньоекономічних угод через сучасні платіжні системи SWIFT, TARGET2, CHIPS, Visa international; порядок здійснення валютно-обмінних операцій в Україні. Вчать виконувати необхідні розрахунки для визначення курсу іноземних валют на основі їх співвідношення до іншої валюти (крос-курсів); визначати необхідні суми валюти, необхідні для виконання зовнішньоекономічних угод; визначати курси, за якими банки будуть продавати чи купувати ті чи інші валюти на основі крос-курсів цих валют; визначати форвардні курси на основі курсів спот та стандартних форвардних котирувань; обирати найбільш прийнятні форми міжнародних валютних розрахунків для виконання зовнішньоекономічних угод; визначати види валютних ризиків, притаманні для тієї чи іншої валютної операції.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Валютні операції» є формування у студентів знань з організації валютних розрахунків, функціонування системи валютних ринків та системи зовнішньоекономічних відносин в цілому.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.</p> <p>ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.</p> <p>ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури</p> <p>ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).</p>	

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу - 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
практичні	14
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	072 Фінанси, банківська справа та страхування	другий	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Літерату ра	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Валютний курс і конвертованість валюти Поняття валюти, валютної системи. Елементи валютних систем. Сутність, види та чинники формування валютного курсу. Валютне котирування: пряме і зворотне. Режими валютних курсів. Паритет купівельної спроможності. Конвертованість валюти. Умови вільної конвертованості валюти. Крос-курси валют.	Лекція, практичне заняття	[1,2]	Опрацюва ти лекційний матеріал, підготува тися до практичн ого заняття. Пройти тестуванн я до теми	5 балів +10 балів тести	До наступного заняття за розкладом
Тема 2. Еволюція валютних систем Паризька валютна система. Генуезька валютна система. Бреттон-вудська валютна система. Ямайська валютна система. Регіональні валютно-фінансові угруповання: валютні блоки, валютні зони. Європейська валютна система. Основні світові валюти	Лекція, практичне заняття	[1,2]	Опрацюва ти лекційний матеріал, підготува тися до практичн ого заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 3. Структура валютного механізму України	Лекція, практичне заняття	[3,4,5]	Опрацюва ти лекційний	5 балів +5 балів	До наступного заняття за

<p>Сутність валютного механізму. Структурна побудова валютного механізму в Україні: суб'єкти валютної політики, спеціальні та загальні елементи, об'єкт впливу, інструменти валютної політики. Реалізація валютної політики в Україні. Нормативні, регулятивні, адміністративні заходи державних органів щодо реалізації валютної політики. Економічні важелі (інструменти) реалізації валютної політики центрального банку. Форми реалізації валютної політики: поточні і структурна. Етапи реалізації валютної політики.</p>			<p>матеріал, підготуватися до практичного заняття, пройти тестування до теми</p>	<p>тести</p>	<p>розкладом</p>
<p>Тема 4. Сутність та види валютних операцій Сутність та характеристика конверсійних операцій. Угоди з негайною поставкою: операції «спот», «год», «том». Угоди з терміновою поставкою. Форвардні операції. Форвардний розрахунковий курс: сутність та порядок розрахунку. Форвардні контракти: основні елементи та порядок укладання. Закриття та продовження форвардного контракту. Валютні свопи. Валютні ф'ючерси.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[1,2,3]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, розв'язати задачі, пройти тестування до теми</p>	<p>5 балів +10 балів тести</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 5. Міжнародні валютні розрахунки: їх види та відмінності Сутність міжнародних розрахунків. Фактори, що впливають на вибір форми міжнародних розрахунків. Суб'єкти міжнародних розрахункових відносин. Форми валютних</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[1,5,6]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, розв'язати</p>	<p>5 балів +5 балів тести</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>

<p>розрахунків: документарний акредитив, документарне та чисте інкасо, банківський переказ, розрахунки по відкритому рахунку, авансові платежі, розрахунки чеками, векселями.</p>			и задачі, пройти тестуванн я до теми		
<p>Тема 6. Порядок здійснення зовнішньо-економічних угод Валютно-фінансові та платіжні умови зовнішньоекономічних угод. Валюта ціни, валюта платежу, умови платежу. Валютний кліринг. Сучасні платіжні системи: SWIFT, TARGET2, CHIPS, Visa international.</p>	Лекція, практичне заняття	[1,4,6]	Опрацюва ти лекційний матеріал, підготува тися до практичн ого заняття, пройти тестуванн я до теми	5 балів	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 7. Операції із залучення та розміщення валютних ресурсів Сутність та класифікація операцій із залучення та розміщення кредитних ресурсів. Кредитні операції. Депозитні операції: онкольні депозити, короткострокові депозити, депозити на фіксовані терміни. ринок депозитних операцій в іноземній валюті. Сутність та порядок здійснення форфейтингових операцій. Лізингові платежі. Види міжнародного лізингу, методика визначення лізингових платежів. міжнародний факторинг. Механізм проведення факторингової операції. Види факторингу.</p>	Лекція, практичне заняття	[1,5]	Опрацюва ти лекційний матеріал, підготува тися до практичн ого заняття, розв'язат и задачі, пройти тестуванн я до теми	5 балів +5 балів тести	До наступного заняття за розкладом
<p>Тема 8. Здійснення валютно-обмінних операцій в Україні Види валютних</p>	Лекція, практичне заняття	[4]	Опрацюва ти лекційний матеріал,	5 балів+ 5 тестув	До наступного заняття за розкладом

операцій банків. Порядок проведення операцій із готівковою іноземною валютою в Україні. Порядок здійснення валютно-обмінних операцій.			підготува тися до практичн ого заняття	ання+1 0 контро льна робота	
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	<p style="text-align: center;">100 бальна– 100 балів протягом семестру</p> <p>“відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках;</p> <p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки;</p> <p>“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>				
Вимоги до письмової роботи	Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу по усіх темах дисципліни, та домашню ІКР (10 балів), результати якої включаються до підсумкової оцінки. Головна мета її – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв’язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими формулами він користувався.				
Семінарські заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання.. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов’язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни				
Умови допуску до підсумкового контролю	<ul style="list-style-type: none"> – оцінка за поточне тестування (45 балів); – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (35 балів); – оцінка за контрольну роботу (10 балів); 				

	– оцінка за самостійну індивідуальну контрольну роботу (10 балів).
7. Політика курсу	
<p>- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);</p> <p>- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;</p> <p>- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.</p> <p>Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час виконання тестових завдань, складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).</p> <p>Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.</p>	
8. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Валютно-фінансові операції в міжнародному бізнесі : конспект лекцій / Л.О. Андросова, Л.Л. Носач, Ж.С. Зосимова. – Х. : Видавництво «Форт», 2016. – 156 с. 2. Оришин Т. М., Шийко В. І. Міжнародні розрахунки і валютні операції: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни.– Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2016. – 62 с. 3. Ковальчук К.Ф. , Козенков Д.Є., Момот Ю.Г Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції. –Київ: «Центр учбової літератури», 2013. – 150 с. 4. Про валюту і валютні операції. Закон України. Документ №2473-VIIIу ред. від 28.04.2020 р. Сайт Верховної ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text 5. Бурковська А.В., Лункіна Т.І. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції в сучасних умовах : навч. посіб. — Миколаїв : МНАУ, 2012. — 247 с. 6. Божидарнік Н.В., Божидарнік Т.В. Валютні операції: підручник - К.: «Центр учбової літератури», 2013. - 698 с 	

Викладач _____ Солоджук Т.В.